

Kontrollavdelningen
Hygienerheten

Pvm/Datum/Date
2.7.2010

Dnro/Dnr/ DNo
Evira/4256/0953/2010

Produktionsgårdar som har använt salmonellapositivt foder

LEVERANS AV MJÖLK OCH SLAKTDJUR FRÅN PRODUKTIONSGÅRDAR DÄR MAN HAR ANVÄNT SALMONELLAPOSITIVT FODER FÖR DJUREN

Anvisningen behandlar avsändning av mjölk och slaktdjur från en produktionsgård där man har misstanke om eller har fastställt förekomst av salmonella i gårdens foder och/eller hos dess djur. Nöt som har fastställts bära salmonella kan under vissa villkor levereras till ett slakteri. Om det har fastställts salmonella hos gårdens djur, får mjölken från gården endast överlåtas till användning för ett syfte där behandlingen av råmjölken omfattar värmebehandling som motsvarar effektiv pastörisering.

Sjukdomsbild hos nötkreatur

Hos nöt kan salmonella orsaka en sjukdomsbild av olika grad eller så kan infektionen vara helt utan symptom. Feber, sänkt foderlust och minskad mjölkproduktion samt diarré är typiska symptom för sjukdomen. Diarré kan vara riklig och blodig. Kalvar, stressade och dräktiga djur är särskilt utsatta för sjukdomen. Hos kalvar leder sjukdomen lätt till blodförgiftning och döden. Dräktiga djur kan kasta fostret. Även symptomfria djur kan vara bärare av salmonella. Det kan ta från ett par veckor till månader för en besättning att bli fri från salmonella. Infektionens varaktighet påverkas av symptomens allvarighet och av salmonellatypen samt i synnerhet av hur effektivt infektionskedjan bryts på gården.

Avsändning av djur till slakt

Kliniskt sjuka djur får inte levereras till slakt. Åtgärderna då man sänder djur till slakt varierar efter salmonellaläget på respektive gård.

1. Det misstänks förekomma salmonella i fodret på produktionsgården. Producenten skall innan djuren sänds till slakt underrätta slakteriet om misstanken om kontaminerat foder. Producenten skall dessutom meddela om resultaten då det har tagits prover på gården för utredning av en eventuell kontamination.
2. Det har fastställts salmonella i avföringsprover från djur. Kommunala veterinären har utfärdat gården begränsande föreskrifter. Endast kliniskt friska djur kan sändas till slakt. Producenten skall i förväg meddela slakteriet uppgifterna om positiva salmonellafynd och om begränsande föreskrifter.

Behandling av mjölk

1. Det misstänks förekomma salmonella i fodret på produktionsgården. Producenten skall meddela mejeriet eller andelslaget för insamling om misstanken om kontaminerat foder. Producenten skall dessutom meddela om

resultaten då det har tagits prover på gården för utredning av en eventuell kontamination.

Evira rekommenderar att mjölken som produceras på gården inte används utan upphettningsbehandling och att gården inte överlåter mjölk direkt från ladugården.

2. Det har fastställts salmonella i avföringsprover från nötkreatur. Kommunala veterinären har utfärdat gården begränsande föreskrifter. Mjolkproduktionsgården får endast överlåta råmjölk från gården till användning för ett syfte där behandlingen av råmjölken omfattar värmebehandling som motsvarar effektiv pastörisering (ex. 72 °C / 15 sek. eller >78 °C / 1 sek.). Mjölken som produceras får inte opastöriserad ens på gården användas som föda för människor eller djur. Detta gäller även överlåtelsen av råmjölk till en anläggning inom mjolkbranschen som eventuellt finns på gården. Det är inte tillåtet att överlåta råmjölk direkt från ladugården.

Småskalig tillverkning av mjolkprodukter på gården i samband med primärproduktion är inte heller tillåten, såvida inte tillverkningen omfattar en värmebehandling av råmjölken som motsvarar tillräckligt effektiv pastörisering. Tillverkning av brödst kan i och för sig inte anses vara tillräcklig värmebehandling, såvida inte tillverkningen av brödst omfattar värmebehandling som motsvarar pastörisering.

Relevant lagstiftning

Bl.a. följande regelverk har bestämmelser om verksamheten på gårdar och i slakterier:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 852/2004 om livsmedelshygien
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel
- Jord- och skogsbruksministeriets förordning om livsmedelshygien i livsmedel av animaliskt ursprung (JSMf 37/VLA/2006)
- Jord- och skogsbruksministeriets beslut om bekämpning av salmonellos hos nötkreatur och svin JSM VLAB 23/VLA/95 jämte ändringar
- Jord- och skogsbruksministeriets förordning om kraven på primärproduktion för säkerställande av livsmedelssäkerheten (JSMf 134/2006)

Vikarie för enhetens direktör

Överinspektör Leena Oivanen

Överinspektör Anne Fagerlund